

Psicologia Evolutiva i de l'Educació

Objectius

- Iniciar en el coneixement de la Psicologia Evolutiva i de l'Educació com a disciplines que tenen per objecte l'estudi de processos de desenvolupament i de processos educatius.
- Facilitar el coneixement de l'origen i evolució del psiquisme humà i dels processos i factors que hi estan implicats.
- Possibilitar la comprensió dels processos de desenvolupament i d'aprenentatge des d'una perspectiva interactiva. Valorar la influència dels diferents contextos educatius en el desenvolupament.
- Construir criteris psicopedagògics útils per al treball educatiu amb els nens i nenes.
- Potenciar actituds favorables vers el treball educatiu amb tots els infants la cooperació de l'equip, la preocupació pel coneixement i la formació permanent.
- Desenvolupar una metodologia de treball que faciliti la participació, el treball cooperatiu, la recerca documental, l'elaboració acurada de treballs i la relació entre teoria i pràctica.

Continguts

Introducció. Concepte i objecte de la psicologia

1. L'EVOLUCIÓ

Concepte d'evolució. Filogènesi i ontogènesi

Conceptes bàsics: herència, experiència, creixement, maduració, educació, aprenentatge, desenvolupament cultura.

Caracterització del desenvolupament. La contextualització. Els canvis al llarg del cicle vital. Les bases morfofuncionals i sòcio-culturals. Acció-interacció.

2. DESENVOLUPAMENT I APRENTATGE

Les concepcions sobre desenvolupament i la seva influència en l'orientació de l'acció educativa i en el plantejament de l'ensenyament.

Les relacions desenvolupament-aprenentatge.

Diferents perspectives teòriques en Psicologia Evolutiva i de l'Educació.

3. LA GÈNESI I EL DESENVOLUPAMENT DE LES FUNCIONS PSÍQUIQUES

Unicitat i diversitat en el desenvolupament humà

Gènesi i desenvolupament d'algunes funcions:

- el moviment
- la comunicació/ el llenguatge
- la representació/ les funcions cognitives
- les relacions socials i afectives

4. APRENTATGE I ENSENYAMENT

Aprentatge i funcions psicològiques superiors.
Les dimensions de l'aprenentatge i tipus d'aprenentatges
La construcció i organització del coneixement.
La significació i funcionalitat de l'aprenentatge.
El desenvolupament i aprenentatge d'estratègies. L'autoregulació en el procés d'aprenentatge
Els aspectes psicosocials en el procés d'ensenyar i aprendre.
La motivació.

Importància de la intervenció educativa en la creació de condicions per a l'aprenentatge

Desenvolupament de capacitats de l'alumne i aprenentatges escolars específics

5. INTERACCIÓ SOCIAL I EDUCATIVA

Contextos d'interacció

La interacció en el context familiar
La interacció en el context escolar.
Les interaccions entre contextos.

6. ACTITUDS I PROCEDIMENTS DEL TREBALL PSICOPEDAGÒGIC

Atenció a la diversitat individual i cultural

Consideracions ètiques sobre el treball psicopedagògic i la investigació educativa; amb els nens, amb equips de mestres, amb pares, amb altres professionals, i amb l'entorn en general.

Reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge.

Disseny de projectes de treball.

Observació, entrevista i altres tècniques de recollida i anàlisi de dades.

Elaboració i comunicació d'idees i conclusions de treballs.

Metodologia

Per aconseguir els objectius esmentats la metodologia de treball es basarà en els procediments següents:

Presentació, síntesis i explicacions del professor.
Elaboració del propi dossier sobre l'assignatura a partir de les explicacions de classe, les lectures i el treball personal en general
Estudi i comentari de textos
Anàlisi de material àudio-visual sobre situacions educatives.
Anàlisi de material educatiu: joguines, contes, llibres, textos escolars, etc.
Resolució de qüestions plantejades en grup.
Comentaris de les observacions fetes durant les pràctiques.
Preparació i realització d'observacions i entrevistes.
Elaboració de treballs teòrico-pràctics sobre algun dels continguts del curs.

Avaluació

S'avaluaran totes les activitats realitzades al llarg del curs, ja siguin treballs, exercicis o exàmens, fets en petit grup o individualment.
Igualment es valorarà l'actitud envers el treball dut a terme a classe.

Bibliografia

AUSUBEL, D.P., NOVAK, J.D. i HANESIAN H. (1968) Psicología Educativa. Un punto de vista cognoscitivo. México:Trillas, 1983

BRONFENBRENNER, U. (1979) La ecología del desarrollo humano. Bracelona: paidós, 1987

BRUNER, J. i HASTE, H. (1987) La elaboración del sentido. Barcelona: Paidós, 1990

CASCALLANA, M. (1985) La memoria como aprendizaje. Cómo se desarrolla, cómo se puede desarrollar. Cuadernos de Pedagogía, 130, pp 4-11

CASE, R. (1989) El desarrollo intelectual. Barcelona: Paidós.

CLAXTON, G. (1987) Vivir y aprender. Madid: Alianza

COLL, C., PALACIOS, J. i MARCHESI, A. (Comp.) (1990) Desarrollo Psicológico y educación. II. Psicología de la Educación. Madrid: Alianza Psicología.

DE KETELE, J.M. (1984). Observar para educar. Madrid: Visor.

DELVAL, J. (1983) Creer y pensar: la construcción del conocimiento en la escuela. Barcelona : Laia

ENTWISTLE, N. (1988) La comprensión del aprendizaje en el aula. Barcelona: Paidós

ESCAÑO, J. i GIL DELA SERNA, M. (1992) Cómo se aprende y cómo se enseña. Barcelona: ICE Universitat de Barcelona/Horsori,

FLAVELL, J.H.(1984) El desarrollo cognitivo. Madrid: Aprendizaje-Visor.

IZQUIERDO, C. (1991) Capítol Observació. Document P.I.P.

LOPEZ, F (1985) La formación de los vínculos sociales. Madrid: MEC.

LURIA, A.R., LEONTIEV, A.A. y VIGOTSKI, L.S. Psicología y pedagogía. Madrid: Akal, 1979

MARCHESI, A COLL, C. i PALACIOS, J.(Comp.) (1990) Desarrollo psicológico y educación III. Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar. Madrid: Alianza Psicología.

MIRAS, M.(1991). Educación y desarrollo. Infancia y Aprendizaje, 54, pp.3-17.

NOVAK, J.D. i GOWIN, (1984) Aprendiendo a aprender. Barcelona: Martínez Roca, 1988

PALACIOS, J. (selecció de textos) (1980) Henri Wallon. Psicología del niño. 2 Vols. Madrid: Pablo del Rio.

PALACIOS, J. (selecció de textos) (1981) Henri Wallon. Psicología y educación. Madrid: Pablo del Rio.

PALACIOS, J. (selecció de textos) (1988) Bruner: Desarrollo cognitivo y educaci3n. Madrid: Morata.

PALACIOS, J COLL, C. i MARCHESI A.(Comp.) (1990) Desarrollo psicol3gico y educaci3n, I. Psicolog3a Evolutiva. Madrid: Alianza Psicolog3a.

POSTMAN, N. La desaparici3n de la infantesa. Vic: Eumo

POZO, J.I. (1989) Teor3as cognitivas del aprendizaje. Madrid: Morata.

RIVIERE, A. (1985) La psicolog3a de Vigotski. Madrid: Aprendizaje-Visor.

SILVESTRE, N. i Sole, R. Psicologia Evolutiva. Barcelona: CEAC, 1993

TRIADO, C. (Coord.). Psicologia Evolutiva, Vic; Eumo, 1993